

Dallos Jenő

A telefon pontosan úgy csörgött, mint más-kor. Férfihang a vonal túlsó végén, enyhe akcentussal. „Ez a *Ludas Matyi* szerkesztősége? Dallos Jenőt kérem!” Egy magyar, Amerikából. Ismeretlen. Hozott valamit, szeretné átadni. Emberünk néhány nap múlva be is látogat a szerkesztőségbe. Kezében kis csomag. Bontogatja. Férfifej, profilból, csupa mozgás, nyugtalan kontúrok. A figura, ráismerni, „dallosjenői”. Előző életében fatörzs lehetett, a rohanó folyóvíz, valahol Észak-Amerikában, simára csiszolta. „Könnyűbúvárkodom, ez a hobbim, tudja... Egyik portyázásom során odalent egyszer csak megpillantom... Nocsak, Dallos Jenő utánozza a természetet, vagy fordítva? Fölhoztam, elhoztam.”

Víz alatti kiállítótermekben kalandozni kevesek kiváltsága. Még szerencse, hogy Dallos Jenő munkái javarészt hagyományos utakon jutnak el a közönséghez. Nemzetközi karikatúrakiállításán, 1969-ben Moszkvában tette le a névjegyét először, és mindjárt II. díjat nyert. Azóta, mostanáig harmincnál is több alkalommal szerepelt külföldi kollektív kiállításon. Rajzai bemutatkoztak Montrealban és Tokióban, Párizsban és Újvidéken, Isztambulban és Nairobiban, Gabrovóban és Nyugat-Berlinben. Különdíj, extra különdíj, kiemelt karikatúradíj, nagydíj... Majd minden tárlat után gazdagodott valamilyen tróféával. Csaknem húsz önálló kiállítása volt eddig. Munkáit számos külföldi gyűjtemény megvásárolta, így egyebek közt a montreali Humor Pavilon, a bázeli Karikatúra Múzeum és a tokiói Humor-múzeum. Önálló kötettel 1977-ben debütált (Adam und Eva – Corvina – Eulenspiegel Könyvkiadó), s túl a 16. köteten, e pillanatban már néhány újabb anyag is együtt áll. Külön említést érdemel a Móra Kiadónál megjelent mesekönyve, a *Télapó az állatok között*, a maga óriási, 120 ezres példányszámával. Mini-

könyveiről különös szeretettel beszél, nemkülönben a *Négy és fél dimenzió* című, Japánban megjelent kötetéről. Munkásságát bemutatta a *Pardon*, a *Punch* és számos más lap, folyóirat. Az első és mindmáig egyetlen magyar karikatúrabélyegnek is Dallos Jenő a szülőapja.

Erősen kötődik a Természethez, szülőhelye Pécs-Vasas, gyerekkori csavargásainak színtere a Mecsek, máig sem szívesen él a pesti házrengetegben (Budapest, Hang u. 14., 1108). Mégis így kell ennek lenni, mert ő mindenáron a *Ludas Matyi*hoz akart kerülni, ám a Ludas semmi áron nem ment le Pécsre. Az emlékezetes moszkvai siker óta, immár 16 esztendeje, a lap munkatársa. Előtte évekig térképek születtek a keze alatt, mai stílusa, a zaklatott, vibráló vonalvezetés, úgylehet lázadás a valaha volt, kényszerű precizitás ellen.

Egyedül önmagához hasonlítani, külön ösvényen haladni, mi több: külön ösvényt taposni, ezt tartja a legfontosabbnak. Kockaházak mindent maguk alá gyűrő masírozása, füstben, zajban, szemétben fuldokló környezet, férfiak és nők, ezerkarú, ezerkerekű gépek, bürokrata hatalmasok, az evolúció, a túlélés esélyei – ez Dallos Jenő világa. Szatirikus látásmóddal áldotta (verte?) meg a sors. Robbanékony alkattú, igazságkereső, igazmondó. Munkái hétről hétre a *Ludas Matyi*ban jelennek meg, ezenkívül időről időre az *Élet és Irodalomban*, az *Élet és Tudományban*, a *Pajtásban*, a *Szabad Földben*, a *Magyarországban*, a *Magyar Ifjúságban*. Érdeklődési körének rádiusza tehát meglehetősen nagy, színes paletta.

Életének alakulása egyszerre jellemző és különös. Tipikus annyiban, hogy bárki, bárhol a világon csak autodidakta módon, magamagát építve válhat karikaturistává. Különös annyiban, hogy mást ad és másként. Hogy Dallos Jenőnek hívják.

Münz András